

ANALIZA IMPACTULUI
la Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova nr. 352/2006
Data:	24.11.2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Culturii, cu suportul RCRA USAID
Subdiviziunea:	Direcția turism
Persoana responsabilă și datele de contact:	Maria Ursan, Șef interimar Direcție tel. 022 823809, maria.ursan@mc.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Prezenta analiză de impact (AI) prezintă impactul modificărilor legislative elaborate la Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova.

Necesitatea intervențiilor normative propuse în proiect reiese din existența mai multor probleme identificate în domeniul turismului, după cum urmează:

Problema 1. Costurile nejustificate pentru agenții economici urmare, în mare parte, reglementărilor care prevăd bariere administrative, cerințe, condiții nejustificate sau depășite.

Problema 2. Proiectele organizațiilor necomerciale în domeniul turismului sunt lipsite de acces echitabil la finanțare nerambursabilă, afectând considerabil dezvoltarea turismului receptor și intern, iar mecanismele economice de stimulare a dezvoltării turismului rămânând ineficiente și neaplicabile.

Problema 3. Prejudicierea consumatorilor de servicii turistice urmare apariției fenomenului de entitățile de scurtă durată („firmă-de-o-zi”).

Problema 4. Businessul în domeniul turismului este împiedicat de reglementarea care nu face față diversității relațiilor din turism, dezvoltarea cărora necesită a fi stimulată.

Problema 5. Instituția Publică Oficiul Național al Turismului (ONT), prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 570/2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea nu este prevăzută și în Legea nr. 352/2006 – actul normativ primar în domeniul turismului.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

În privința problemelor identificate la lit. a), descriem următoarele:

Problema 1. Costurile nejustificate pentru agenții economici urmare, în mare parte, reglementărilor care prevăd bariere administrative, cerințe, condiții nejustificate sau depășite și Problema 4.

Businessul în domeniul turismului este împiedicat de reglementarea, care nu face față diversității relațiilor din turism, dezvoltarea cărora necesită a fi stimulată.

Pe parcursul ultimilor 15-17 ani turismul a fost un domeniu afectat de intervenții lacunare a autorităților în cadrul regulator, precum și de influxul scăzut de resurse. Domeniul era strămutat sistematic în gestiunea diferitor autorități și entități de diferite nivele, fără o continuitate și dezvoltare constantă, responsabilitatea și diligența entității responsabile fiind încetată la fiecare strămutare. Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova fiind adoptată în anul 2006, chiar dacă a fost supusă unor modificări, în mare parte conține o serie de noțiuni și prevederi care sunt depășite considerabil de diversitatea actuală a relațiilor existente în domeniul turismului. Acele prevederi nu s-au bucurat de o actualizare concomitentă și de o ajustare corespunzătoare dezvoltării progresului turismului. Datorită caracterului public, obligatoriu și general al actului normativ, dezvoltarea turismului este impactată de unele prevederi depășite fizic și moral de la momentul promovării (2003 – 2006), pe care atât entitățile care desfășoară activitatea de întreprinzător conexă turismului, cât și statul (în partea reglementării, dar și în procesul de dezvoltare a Republicii Moldova ca destinație turistică), sunt obligați să respecte acele prevederi obsolete, ce împiedică creșterea și evoluția produsului turistic. În acest context, afectate sunt atât entitățile și persoanele care desfășoară antreprenoriat în sfera turismului intern și receptor, în special unitățile de cazare, inclusiv din spațiul rural, cât și consumatorul potențial, care nu poate beneficia de un produs turistic modern, oferta fiind limitată de acele prevederi, precum și statul în partea afectării potențialului Republicii Moldova ca destinație turistică atrăgătoare și competitoră cu statele din regiune.

Problema 2. Proiectele organizațiilor necomerciale în domeniul turismului sunt lipsite de acces echitabil la finanțare nerambursabilă, afectând considerabil dezvoltarea turismului receptor și intern, iar mecanismele economice de stimulare a dezvoltării turismului rămânând ineficiente și neaplicabile.

Reglementările actuale ale Legii nr. 352/2006 privează Ministerul Culturii de împuternicirea de a aproba regulamentele de acordare a finanțării nerambursabile pentru proiectele implementate de către organizațiile necomerciale, în pofida prevederilor altor norme care prevăd acest fapt. Astfel, norma prevăzută în pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 656/2022, potrivit căreia autoritățile administrației publice centrale și locale vor elabora și vor aproba, potrivit domeniilor de competență, regulamentele de acordare a finanțării nerambursabile pentru proiectele implementate de către organizațiile necomerciale în conformitate cu Regulamentul-cadru nominalizat, rămâne o normă neaplicabilă. Respectiv, în lipsa unui suport financiar oferit prin regulamente de acordare a finanțării nerambursabile pentru proiectele implementate de către organizațiile necomerciale, organizațiile necomerciale care dezvoltă și promovează aceste proiecte sunt afectate direct. Cu titlu de precizare, pe parcursul anilor 2022-2023 nu a fost finanțat nici un proiect al domeniului turism, iar inițiativa elaborării și aprobării regulamentului cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor domeniului turism implementate de organizațiile necomerciale din partea Ministerului Culturii, a fost lovită de această lacună în Legea nr. 352/2006 (circumstanța a fost confirmată de Ministerul Justiției, descrierea este expusă în Nota informativă la proiect, compartimentul 4.).

Justificarea necesității consolidării mecanismului de finanțare a proiectelor domeniului turism este pe deplin argumentată, iar un prim pas în acest sens este atribuirea împuternicirii corespunzătoare către Ministerul Culturii, prin completarea legii organice cu prevederea corespunzătoare. Această împuternicire va impulsiona activitățile desfășurate în cadrul proiectelor domeniului turism și va crea premisele necesare dezvoltării și promovării turismului receptor și intern. Merită atenție faptul, că alte autorități ale administrației publice centrale de specialitate dispun de atribuția similară în temeiul normei speciale prevăzute în legea organică, care reglementează domeniul de activitate corespunzător. Ajustarea cadrului legal cu împuternicirea respectivă a Ministerului Culturii, urmărește remedierea inegalității actuale dintre împuternicirile autorităților administrației publice

centrale, mai ales în partea realizării funcțiilor Ministerului Culturii în domeniul turismului, prin executarea atribuției sale de implementare a mecanismelor economice de stimulare a dezvoltării turismului.

Problema 3. Prejudicierea consumatorilor de servicii turistice urmare apariției fenomenului de entitățile de scurtă durată („firmă-de-o-zi”).

Cerințele actuale de înregistrare și activitate a agenției de turism, grație toleranței sale, favorizează înregistrarea unor pseudo-agenții care de facto sunt o persoană fizică (unic asociat și administrator), ce nu dispune de oficiu fizic sau careva loc de deservire a consumatorului față în față. Deseori persoana în cauză nu dispune de studii, experiență și legături de parteneriat cu turoperatorii sau prestatorii finali de servicii turistice. În acest fel, acordurile încheiate cu consumatorii au loc doar în spațiul virtual, fără întâlniri cu prezența fizică a părților. Chiar dacă în sine acest fapt nu constituie o încălcare a legislației, problema apare ca fiind generată de stimulul din partea acestei pseudo-agenții de a activa doar în calitate de intermediar dintre consumator și prestatorul de servicii turistice sau turoperator. În rezultat, o astfel de agenție este tentată să încheie un șir de contracte cu consumatorii care nu au posibilitatea să negocieze sau să precizeze aspecte ale produsului cu prezența fizică a părților. Iar în momentul în care apar unele impedimente în prestarea serviciului (fără a fi influențate de consumator sau agenție) care necesită suportarea unor cheltuieli suplimentare de către agenție (de ex. schimbare component serviciu, modificare preț bilet, taxe majorate din partea companiei aeriene sau aeroportului, modificarea legislației în țara destinatară în partea încasărilor turistice și/sau de mediu sau chiar și o circumstanță imprevizibilă) pentru continuarea prestației depline sau returnarea în siguranță a turiștilor din țara destinatară, aceste pseudo-agenții, în lipsa mijloacelor circulante, precum și din lipsa responsabilității pentru o activitate sustenabilă și durabilă, din reticența de a risca cu mijloacele financiare proprii, falimentează fără scrupule și consecințe. Consumatorul, în majoritatea cazurilor – persoane fizice (inclusiv copiii care călătoresc cu părinții), este principala categorie afectată, fiind puși în fața riscului de a soluționa singuri problema prestației corespunzătoare a serviciului, sau și mai grav – revenirii în siguranță în statul din care au plecat. În timp ce entitățile menționate, cu care au contractat, fără a avea intenția de a desfășura o activitate de durată și fără preocuparea reputațională a sa, nu suportă nici o consecință și nu își asumă careva responsabilitate pentru riscul survenit din angajamentele exagerate pe care și le-a asumat.

Problema 5. Instituția Publică Oficiul Național al Turismului (ONT), prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 570/2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea nu este prevăzută și în Legea nr. 352/2006 – actul normativ primar în domeniul turismului.

Cu referire la Oficiul Național al Turismului, este relevant faptul, că această instituție publică a fost recent instituită după cerința sistematică a mediului asociativ, precum și a autorităților în percepția obiectivă a acestora de a transmite obiectivul de dezvoltare și promovare a turismului receptor și intern unei instituții separate, investite cu misiunea respectivă. Astfel instituirea acesteia este un pas apreciat de comunitate și piață, fiind o realizare și succes în aspirația dezvoltării și promovării turismului receptor și intern. În acest context, ONT fiind unica entitate înzestrată cu misiunea de a coordona și a organiza activitățile orientate spre dezvoltarea și promovarea turismului receptor și intern, conform strategiilor și programelor aprobate de Guvern și având una din funcțiile de bază implementarea eficientă a programelor de stat și a proiectelor din domeniul de activitate (pe lângă Ministerului Culturii), este imperativ ca realizarea instituirii acestei instituții publice să fie amplificată prin prevederi corespunzătoare în legea organică. Fără a aduce atingere Hotărârii Guvernului nr. 570/2023 și fără a diminua importanța acesteia, în lipsa prevederii în legea organică, instituția este supusă riscului de privare a misiunii investite la moment sau chiar de desființare, prevederile în lege conferindu-i o stabilitate și consecvență sporită, reieșind din procedura de legiferare (unde o hotărâre de Guvern poate fi abrogată mai facil în comparație cu inițiativa similară față de o lege organică). În același timp, fiind o instituție publică nouă, aceasta are necesitatea de a

fi învederată corespunzător, importanța căreia poate fi realizată prin prevederea respectivă în legea organică, într-o percepție mai promptă din partea societății și industriei.

Proiectul nu urmărește imixtiunea de impact în reglementarea de întreprinzător. O facilitare a disciplinării agenției, o poate constitui prevederea care presupune desfășurarea activității în spațiu corespunzător, destinat interacțiunii directe *inter praesentes* a consumatorului cu agenția. În același timp, prevederea propusă va constitui un filtru relativ a pseudo-agențiilor, care vor fi nevoite să evalueze propriul grad de diligență și aport în activitatea sa de antreprenariat, urmând să dispună de un oficiu corespunzător deservirii consumatorului, astfel fiind puse în fața deciziei proprii de a iniția sau nu afacerea corespunzătoare.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauza primară care a dus la apariția problemelor identificate în prezenta analiză este imperfecțiunea Legii nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice, precum și faptul că aceasta a fost adoptată cu circa 18 ani în urmă și nu mai corespunde realităților și relațiilor sociale actuale din domeniul turismului.

În privința finanțării proiectelor organizațiilor necomerciale în domeniul turismului, cauza care determină elaborarea proiectului este insuficiența de intervenție în mecanismul de finanțare a proiectelor domeniului turism pe o perioadă îndelungată.

În mod similar, lipsa unei reglementări privind finanțarea proiectelor în domeniul turismului privează inechitabil Ministerul Culturii de împuternicirea corespunzătoare – aprobarea regulamentelor cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor domeniului turism implementate de organizațiile necomerciale.

Intervențiile lacunare în cadrul regulator au dus la persistarea în textul legii a prevederilor depășite fizic și moral, care nu corespund diversității actuale a domeniului turism.

Totodată, toleranța cadrului regulator în partea activității agențiilor, favorizată de perioada pandemică și post-pandemică, a dus la atitudinea superficială a unor agenții *de jure*, față de activitatea de întreprinzător care afectează consumatorul.

O altă cauză este faptul că în anul 2023 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 570/2023 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Instituției Publice Oficiul Național al Turismului (ONT), fără ca această instituție să fie prevăzută în Legea nr. 352/2006.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Proiectele implementate de către organizațiile necomerciale în domeniul turism, nu pot beneficia de mecanismul de finanțare corespunzătoare, pe parcursul unei perioade mai mare de 5 ani. Ministerul Culturii recepționează anual câteva proiecte care odată evaluate, sunt identificate ca eligibile pentru suportul prin finanțarea nerambursabilă. Însă acestea nu pot fi finanțate în lipsa Regulamentului elaborat și aprobat de Ministerul Culturii cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor domeniului turism implementate de organizațiile necomerciale. Iar elaborarea și aprobarea unui atare regulament, nu poate fi realizată în lipsa prevederii exprese în lege despre atribuția ministerului în acest sens. Perpetuarea situației curente va duce la diminuarea treptată a proiectelor domeniului turism, până la dispariția totală a acestora în lipsa finanțării, cu consecințele corespunzătoare pentru domeniul turism receptor și intern.

Grație faptului că în decursul unei perioade îndelungate reglementarea domeniului turism nu a beneficiat de o înprospătare persistentă a expresiilor și termenilor utilizați în textul legii, relațiile în domeniul turism, precum și produsul turistic propriu-zis, au avansat considerabil în timp, depășind esențial prevederile și unele noțiuni din lege. Un atare status-quo face iminentă dezvoltarea relațiilor din domeniul turism să preia o direcție independentă sau, într-o oarecare măsură, separată de politica statului, în special în partea în care diversitatea afacerilor și a produsului turistic depășește limita sau cadrul prevăzut de lege. Prin urmare, fără o intervenție promptă în legislație, participării la relațiile domeniului turism vor fi nevoiți să urmeze un vector al său pentru afacerile și produsul turistic. Și

nu neapărat o astfel de paralelă este binevenită: avansând considerabil peste cardul legal, atât prestatorii de servicii, cât și consumatorii produsului turistic, vor „coabita” parțial înafara legii, cu toate consecințele respective. În același timp, atunci când reglementarea impusă de lege limitează irațional anumite aspecte în domeniu, iar participanții la relațiile din domeniul turism aleg să se limiteze la cadrul actual, suntem în fața unui efect de împiedicare a dezvoltării turismului, care, în mod paradoxal și inacceptabil, vine din partea statului.

În partea care se referă la lipsa prevederilor cu privire la IP ”Oficiul Național al Turismului”, instituția este înzestrată cu misiunea importantă de a coordona și a organiza activitățile orientate spre dezvoltarea și promovarea turismului receptor și intern, conform strategiilor și programelor aprobate de Guvern, de rând cu o funcție de bază – implementarea eficientă a programelor de stat și a proiectelor din domeniul de activitate. În acest fel, urmărind o funcționalitate efectivă și durabilă, instituția are nevoie de o stabilitate, dar și de o percepție corespunzătoare a imaginii sale, reieșind din rolul și misiunea sa, atât din partea participanților pieței domeniului turism, mediul de afaceri, mediului asociativ, cât și altor autorități publice, cu activități și/sau atribuții conexe. În lipsa prevederilor exprese în legea organică, care să-i confere consecvența respectivă, instituția poate confrunta riscul de a fi apreciată superficial, dar și de a fi lipsită de sustenabilitatea corespunzătoare, asigurată de mențiunea în Legea nr. 352/2006 (în contextul istoricului incert al turismului în cadrul legal și instituțional, precum și a procesului de legiferare a actelor normative de o exigență mai redusă în partea procedurii eventual de modificare sau abrogare a hotărârii de guvern, comparativ cu inițiativa similară față de o lege organică).

Cât despre agențiile de turism care, în realitate, sunt entități de o persoană fizică, cadrul normativ tolerant în partea înregistrării și activității acestora, a dus la creșterea numărului acestor pseudo-agenții. În rezultat, acestea activează fără preocuparea față de reputația și sustenabilitatea sa, dar și mai grav, fără preocuparea de interesele și riscurile consumatorului. Astfel, angajamentele exagerate a acestor entități față de consumatori, au loc prin simpla intermediere a serviciilor contractate în mediul virtual cu consumatorii. Ulterior, în situația de forță majoră sau chiar a unei erori a acestei agenții, care presupune acoperirea viciului prin compensație bănească, „persoana-agenție,, falimentează fără remușcări, lăsând consumatorul prejudiciat de consecința acelei forțe majore sau erori. Dacă situația persistă, astfel de afaceriști sunt tentați tot mai mult să înregistreze o simplă societate care urmărește activitatea descrisă, legislația permițându-le fără limite să procedeze în modul relatat mai sus, nefiind nici o componentă de infracțiune sau contravenție în acțiunile acestora. Iar ținând cont de activitatea de intermediere simplă (de facto), tentația menționată atrage în lanț și facilitarea încheierii unui număr tot mai mare de acorduri (profitul fiind urmărit din rulajul proporțional), care poate fi asigurat numai prin oferirea unor prețuri sub mediul de piață, diferență obținută anume din excluderea acelor opțiuni adiționale care garantează o prestație corespunzătoare și nepericlitată. Prin urmare, dinamica fără intervenție este predispusă să conducă la o creștere a numărului de consumatori prejudiciați, fără a putea identifica responsabilul și, respectiv, fără a putea interveni întru redresarea situației.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Actualmente, în redacția Legii nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, se regăsesc o serie de noțiuni și prevederi care nu fac față nivelului de dezvoltare a diferitor metode de activități de întreprinzător și apariția noilor tehnologii în domeniul turism, precum și diversității actuale a produsului turistic.

- De ex. noțiunea de casă rurală (art. 3) structură de cazare turistică și, după caz, de alimentare, organizată în baza unei case (gospodării) proprietate privată amplasată în sat sau în oraș cu o populație de până la 15 mii de locuitori, care respectă stilul arhitectural tradițional (regional, zonal sau local), cu o capacitate de până la 3 camere pentru cazarea a maximum 10 persoane, respectînd în deservirea turiștilor tradițiile populare de trai, muncă și odihnă. Alimentația turiștilor la casa rurală se asigură cu produse din producția proprie sau cu produse crescute în gospodăriile din localitate ori din localitățile din preajmă; – limitează inechitabil și irațional structura de cazare la calificativul obligatoriu de doar o casă, amplasată în oraș (nu corespunde specificului rural), de o populație de până la 15 mii locuitori (localitatea rurală poate avea și 16..17 mii, sau dacă populația satului poate crește puțin peste cifra indicată, structura își pierde clasificarea de casă rurală), capacitatea la 3 camere și 10 persoane și tradițiile populare de trai, muncă și odihnă (când este

suficient să illustreze turiștilor viața rurală autentică). În mod similar, alimentația turiștilor este limitată la producția proprie sau din localitate/localitățile din preajmă. Aceste carențe evidențiate, fac noțiunea să fie una neîntemeiat restrictivă, stabilind cerințe nejustificate care limitează activitatea caselor rurale în ceea ce ține de numărul de camere și turiști, precum și sortimentul produselor utilizate în alimentarea turiștilor.

- Considerăm inadmisibil faptul inexistenței în Legea cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice, a noțiunii de *excursie* – element esențial al turismului în sens general.

- Noțiunea de **ghid de turism** este expusă ambiguu, fiind incorectă expresia *de turism*, ci turistic. Având noțiunea actuală (persoană fizică care însoțește un vizitator sau un grup turistic și acordă acestora, în limitele contractului de servicii turistice, asistență calificată, oferind informații despre țara (localitatea) de sosire, patrimoniul ei natural și antropic), aceasta este expusă incoerent, urmând a fi plasată prioritar oferirea informației, și doar ulterior asistența calificată în limitele contractului. Este irelevantă mențiunea despre un vizitator sau un grup, fiind oportună referirea la vizitatori în sens mai generic. La fel, informația este restrictiv limitată la țara (localitatea) de sosire, patrimoniul ei natural și antropic, fiind preferabilă o expunere mai generică a informației despre țara, localitățile și atracțiile turistice (oricare ar fi ele).

- În lege nu se regăsește noțiunea de *indicator de informare și orientare turistică*, care nu urmează a fi limitată numai la indicatoare rutiere, diversitatea obiectivelor sau atracțiilor turistice făcând posibilă amplasarea lor înafara infrastructurii rutiere (drumeție, hiking, trasee montane, rezervații/păduri etc).

- Noțiunea actuală de **pachet de servicii turistice** – combinație din cel puțin două tipuri diferite de servicii de călătorie destinate aceleiași călătorii sau vacanțe, vândute sau oferite spre vânzare ca un singur produs, la un preț în care costul fiecărui serviciu nu este identificat separat; pachetul de servicii turistice se împarte în 2 categorii: pachet de servicii de călătorie – combinație din cel puțin două tipuri diferite de servicii de călătorie destinate aceleiași călătorii sau vacanțe, definită conform Codului civil, și pachet de servicii excursioniste – combinație din cel puțin două tipuri diferite de servicii turistice destinate aceleiași călătorii sau vacanțe, dintre care un serviciu este excursia; - o identificăm prin lipsa mențiunii alternative la noțiune / de călătorie, urmată de limita irațională la servicii doar de călătorie destinate aceleiași călătorii sau vacanțe, unde *vacanța* este menționată de prisos, fiind doar o alternativă a categoriei serviciului turistic. Sintagmele ca un singur produs, și costul fiecărui serviciu nu este identificat separat – sunt interpretative și limitează opțiunile tranzacției (corectă fiind mențiunea despre vânzarea/oferirea la un preț total). Limitativă este și împărțirea în 2 categorii: pachet servicii călătorie ... și ... excursioniste, (aceasta în lipsa actuală a noțiunii de excursie, propusă în proiect), fiind explicită, în schimb, condiționarea depășirii a 24 de ore (sau cel puțin cazarea de o noapte), cu delimitarea proporției componentelor serviciului (unde agrementul, alimentația, tratament balnear, etc., pot constitui părți semnificative a pachetului, iar altele derivate din sau subsidiare de ex. transportului – nu). O precizare de principiu care nu se regăsește actual în lege, este faptul, că asigurarea nu este componentă a pachetului (propunerea corespunde Directivei EU 2015/2302 priv. pachetele de servicii de călătorie și servicii de călătorie asociate, din 25.11.2015, pct. 17).

- În mod analogic, noțiunea de **produs turistic** – ansamblu complex de bunuri și de servicii oferit consumatorilor (vizitatorilor), referindu-se la (orice) bunuri și de servicii și consumatori (vizitatori), extinde sfera de acțiune la oricare bunuri/servicii și respectiv, oricare consumator, fără a ține cont de specificul turism și anume valoarea elementelor potențialului turistic natural și antropic.

- La fel și alte noțiuni care în redacția actuală nu reflectă sensul pe deplin concordant cu actualitatea și diversitatea relațiilor în domeniul turism, sunt propuse spre ajustare conform textului proiectului și Notei informative la proiect.

- Adicional, în redacția Legii nr. 352/2006 lipsesc reglementări cu privire la statutul, activitatea și atribuțiile de bază ale IP Oficiul Național al Turismului, fapt ce a fost argumentat în compartimentele de mai sus. Un raționament suplimentar al propunerii respective, poate servi inadmisibilitatea percepției eventuale a IP ONT, de către solicitantul/ petiționarul potențial (sau de către societate, în sens general), la același nivel ca un muzeu sau teatru (care tot constituie instituții publice, având ca fondator Ministerul Culturii), ținând cont de misiunea și domeniile de activitate acestor instituții.

- Potrivit redacției actuale a legii precitate, art. 6 lit. e) (atribuțiile ministerului) elaborează acte normative în domeniul turismului, armonizate cu normele internaționale; în lege însă lipsește atribuția esențială a Ministerului Culturii de a aproba astfel de acte, precum și lipsesc prevederi mai specifice și particulare – elaborarea și aprobarea de regulamente privind finanțarea proiectelor ONC

În domeniul turismului, astfel de proiecte elaborate de organizațiile necomerciale sunt private injust de accesul la finanțare nerambursabilă. Conform art. 5 alin. (4)-(6) din Legea nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, *statul acordă ONC* sprijin financiar ... pentru dezvoltarea ... și implementarea proiectelor*, iar *Guvernul stabilește mecanismul de oferire a sprijinului financiar și material*. Ulterior, în vederea implementării art. 5 alin. (4), (5) și (6) din Legea nr. 86/2020, prin Hotărârea Guvernului nr. 656/2022 a fost aprobat Regulamentul-cadru cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor organizațiilor necomerciale, care prevede în pct. 2, că autoritățile administrației publice centrale și locale vor elabora și vor aproba, potrivit domeniilor de competență, regulamentele de acordare a finanțării nerambursabile pentru proiectele implementate de către organizațiile necomerciale în conformitate cu Regulamentul-cadru nominalizat. Respectiv, suntem în fața concluziei (susținută și de Ministrul Justiției), potrivit căreia, în vederea emiterii actului departamental nominalizat (regulament finanțare) este necesar ca în Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, să se prevadă o normă specială prin care s-ar stabili atribuția Ministerului Culturii de acordare a sprijinului financiar din bugetul statului structurilor necomerciale din domeniul turismului și activităților acestora, prin intermediul unor concursuri, în bază de proiecte și programe din domeniul turismului. Merită a fi luat în considerație faptul că, actele normative departamentale pot fi emise/adoptate doar în cazul în care într-un act normativ de nivel superior se prevede în mod expres posibilitatea emiterii unui act subsecvent în aplicarea/executarea sa, este stabilită instituția responsabilă pentru elaborarea și aprobarea acestuia, nivelul actului prin care se aprobă și denumirea sa.

- Prevederile actuale care se referă la zonele turistice naționale (**Capitolul VII integral**), registrul turismului și al rezidenților zonele turistice naționale (noțiuni în art. 3), inclusiv noțiunea de rezident al zonelor turistice naționale, nu poartă careva sarcină de conținut semantic și nu reflectă o aplicare practică pentru reglementarea domeniului. Același registru al turismului, având actual noțiune aparte, îl regăsim în redacția legii doar o singură dată (art. 9 alin. 3), și acolo este prevăzut eronat ca resursă pentru *evidența obiectivelor patrimoniului turistic*. Merită atenție și faptul, că norma legală specială privind registrul turismului, și anume Hotărârea Guvernului nr. 559 din 14.08.2015 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat „Registrul turismului”, din momentul adoptării a rămas o „normă albă”, nefiind implementată sau realizată în careva măsură (nici chiar modificarea ulterioară a acestei norme prin Hotărârea Guvernului nr. 327 din 17.04.2018 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului, publicată la 20.04.2018 în Monitorul Oficial nr. 126-132, art. 369 – nu a redresat cumva situația).

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Prin intervențiile propuse în proiectul de hotărâre se intenționează:

1. materializarea realizării accesului proiectelor domeniului turism, implementate de organizațiile necomerciale, la finanțarea nerambursabilă echitabilă și transparentă. Reieșind din potențialul bugetului de stat, deja în 2024 se poate estima deschiderea accesului acestor proiecte la finanțarea nerambursabilă, în proporție de 100% (dacă luăm în considerație imposibilitatea totală la zi de a aproba astfel de regulamente de către Ministerul Culturii).
2. obținerea sinergiei dintre misiunea îndeplinită de legislație și necesitățile turistice ale societății.
3. asigurarea capacității persoanelor și entităților (în special din spațiul rural) care desfășoară antreprenoriatul în domeniul turism (în special turismului intern și receptor) de a se moderniza și ralia la cele mai bune practici europene.
4. Consolidarea misiunii și statutului Oficiului Național al Turismului în perspectiva activității sale.
5. Reducerea cu cel puțin 50% a numărului de cazuri de prejudiciere a consumatorilor produsului turistic (în special emițător), ca urmare a filtrării pseudo-agențiilor care în prezent admit asumarea angajamentelor exagerate și oferta disproporționată la preț redus (din opțiunile care sunt de natură să asigure reducerea consecințelor pentru situații de forță majoră, ce pot genera riscuri pentru consumatorul de bună credință).
6. Atracțiile investiționale în turism, precum și creșterea constantă a numărului de turiști (atât în turismul receptor, cât și cel intern).

7. Dezvoltarea structurilor de cazare în regiuni în urma reducerilor normelor caduce și învechite moral, inclusiv a barierelor de reglementare corespunzătoare.

Atingerea obiectivelor date vor permite ca într-o perspectivă de 5 ani:

1. Creșterea și consolidarea numărului de structuri de cazare în regiuni
2. Crearea numărului și calității serviciilor prestate de structurile de cazare în spațiul rural, precum și de agențiile de turism pe segmentul turismului emițător (cu majorarea numărului de locuri de muncă proporțional)
3. Creșterea de 2.5 ori a numărului de vizitatori
4. Tranzitarea către un model funcțional de finanțare a proiectelor domeniului turism.

3. Identificarea opțiunilor

a) *Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție*

După cum este expus supra, perpetuarea situației curente va transforma, eminent, organizațiile necomerciale care se bazează prioritar pe implementarea proiectelor domeniului turism în entități statice, afectate de lipsa totală de acces la careva suport (finanțare nerambursabilă), cu o vizibilitate și un impact scăzut în rândul cetățenilor. Eventual, situația va progresa în direcția desființării și lichidării acestor organizații, cu impactul corespunzător pentru domeniul turism.

În partea fenomenului pseudo-agențiilor, lipsa de intervenție va stimula iminent creșterea numărului acestora, ducând la rata creșterii gradului riscului de prejudiciere a consumatorilor pe segmentul turismului emițător, fără ca statul să poată interveni efectiv în direcția redresării situației.

Și nu în ultimul rând, neajustarea prevederilor normelor moral învechite și neaplicabile sau care prevăd o limită nerațională pentru structurile de cazare, va spori stagnarea dezvoltării turismului receptor și intern, mai ales în spațiul rural. La rândul său, în lipsa turiștilor și veniturilor respective, localitățile în cauză se vor confrunta cu o presiune financiară în creștere, cu dificultatea dezvoltării corespunzătoare a comunitii sau regiunii.

b) *Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligatii ce se doresc să fie aprobate*

În contextul redresării efectivității mecanismului de finanțare nerambursabilă a proiectelor domeniului turism implementate de organizațiile necomerciale, proiectul hotărârii vine să completeze atribuțiile și împuternicirile autorității publice centrale de specialitate cu cea de a aproba regulamente cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor domeniului turism, implementate de organizațiile necomerciale.

Proiectul propune ajustarea redacției la realitatea actuală a diversității relațiilor domeniului turism, inclusiv la nivelul de dezvoltare și tehnologiilor moderne existente în turism. Această acțiune se realizează prin ajustarea textului legii, în sensul concretizării unor noțiuni și relatării acestora, precum și prin excluderea prevederilor învechite și caduce, de rând cu cele neaplicabile sau fără sarcină de conținut semantic (Cap. VII și unele noțiuni din art. 3). Acele prevederi care necesită ajustare, sunt în prezent expuse în forma care impun limite și dificultăți irelevante pentru structurile de cazare și alte entități prestatoare de servicii turistice (în domeniul turismului receptor și intern).

Aceeași noțiune a structurii de cazare *casă rurală* (art. 3) necesită a fi eliberată de astfel de restrângeri cum sunt: amplasarea în sat/oras ... de până la 15 mii locuitori, până la 3 camere ... maximum 10 persoane, tradițiile populare de trai, muncă și odihnă, alimentația ... din producția proprie, etc., care limitează nefundamentat aceste structuri de cazare din spațiul rural, împiedicându-le să fie calificate corect ca structură de cazare corespunzătoare și, respectiv, să activeze liber și să beneficieze de drepturile care îi revin acestei categorii de structuri. Noțiunea propusă vine să scoată barierele inutile și artificiale pentru aceste structuri, întru stimularea dezvoltării acestora și atragerii respectivelor investiții, precum și a turiștilor, corespunzător.

Tot în calitate de noutate propusă, este extinderea listei de activități pe care le pot desfășura agențiile de turism, cu *contractarea de servicii turistice de la furnizorii locali (structuri de cazare turistică, unități de alimentare, agenți transportatori, unități de prestare a serviciilor de agrement, companii de asigurări sau brokeri, etc.) în vederea formării pachetelor de servicii turistice pentru turismul intern și receptor*. Propunerea urmărește impulsivitatea promovării și dezvoltării turismului receptor și intern, în special și prin implicarea agențiilor de turism în activități nu doar pe segmentul turismului emițător.

În mod similar și pentru turoperatori se propune completarea cu activitatea de *contractare a companiilor aeriene în vederea organizării programelor charter pentru anumite țări de destinație turistică.*

Totodată, pentru aceste categorii de entități care activează prioritar în sfera turismului emițător, se propune completarea cu o condiție de activitate: *să dispună de sediu pentru prestarea serviciilor turistice în conformitate cu legislația*, urmărind diminuarea cazurilor de prejudiciere a consumatorilor, generate de angajamentele exagerate preluate de agenții (care activează numai on-line), care sporesc gradul de risc în situații de forță majoră sau de erori în tranzacția cu lanțul de prestatori până la prestatorul final de servicii, inclusiv. Necesitatea deținerii sediului fizic pentru prestarea serviciilor, urmărește creșterea gradului de responsabilitate și diligență a agențiilor de turism, de rând cu oportunitatea consumatorului de a cerceta în avans produsul turistic / aspectele călătoriei, în sediul agenției înainte de a încheia contractul corespunzător. Un efect secundar presupune diminuarea numărului de pseudo-agenții virtuale, acestea fiind însărcinate suplimentar cu necesitatea deținerii sediului fizic, fapt care presupune ieșirea din spațiul virtual exclusiv și negocierea directă față în față cu potențialul consumator. Menționăm, că propunerea nu intenționează să scoată înafara legii tranzacționarea virtuală propriu-zisă, ci doar să faciliteze agențiile să nu se limiteze numai la activitatea exclusiv virtuală, gradul de risc derivând anume din angajamentele exagerate care tind să fie preluate în condiția activării exclusive în spațiul virtual (explicații detaliate sunt expuse în compartimentul 1 lit.b) și d).

Includerea în proiect a prevederilor cu privire la IP Oficiul Național al Turismului va crea o certitudine în privința existenței și activității acelei instituții, în contextul istoricului incert al turismului în cadrul legal și instituțional, precum și a procesului de legiferare a actelor normative, or, procedeu eventual de modificare sau abrogare a unei hotărâri de guvern este mai simplu, comparativ cu inițiativa similară în privința unei legi organice.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

O opțiune alternativă relevantă analizei este modificarea cadrului legal astfel încât proiectele domeniului turism implementate de ONC să fie trecute sub incidența altui mecanism simplificat de finanțare, oferindu-le o libertate mai largă atât în instrumentele financiare disponibile, cât și în oportunitățile de dezvoltare.

Această opțiune nu a fost luată în calcul datorită faptului că actualmente organizațiile necomerciale care implementează proiecte în domeniul turism nu au capacitatea necesară de suporta financiar / întreține de sine stătător proiectele, fiind dependente de resursele oferite de bugetul de stat. Precum și din motivul, că un mecanism mai simplificat riscă să reducă gradul de obiectivitate, monitorizare și imparțialitate la evaluarea eligibilității finanțării.

O altă alternativă ar fi de a menține Legea nr. 352/2006 în redacția actuală, însă o asemenea opțiune nu ar înlătura problemele identificate, ba mai mult, ar contribui ca acestea să fie mai accentuate în dinamică.

Cu referire la alte propuneri de modificări sau excluderi a textului legii, nu au fost identificate opțiuni alternative și astfel de opțiuni nu pot fi identificate, deoarece genul de carențe din actul normativ menționat nu pot fi excluse decât prin modificarea actului normativ corespunzător.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Perpetuarea modelului actual de redacție a Legii nr. 352/2006, prin angajarea insuficientă sau aleatorie a autorităților în soluționarea curențelor sistemice identificate, se va reflecta în abordarea insuficientă a turismului în societate, precum și în deficiența dezvoltării turismului receptor și intern, în special în spațiul rural. Eminamente evoluția stării actuale va condiționa provocări specifice reducerii numărului de turiști pe segmentul receptor și intern. Iar imaginea Moldovei ca destinație turistică, va avea de suferit din lipsa proiectelor domeniului turism, implementate de organizațiile necomerciale.

Un alt efect negativ al stării actuale, dacă redacția legii va rămâne neschimbată, este împovărarea dezvoltării structurilor de cazare și a regiunilor respective, unica alternativă fiind vectorul de dezvoltare al entităților care activează în domeniul turismului (în special receptor și intern) – în

paralel cu cadrul legal învechit și neactual, aceștia nedorind să fie limitați de prevederile demodate și depășite, aceasta, la rândul său, nefiind de fiecare dată o dezvoltare licită și transparentă care respectă normele în vigoare.

În aceeași ordine de idei, reducerea calității serviciilor turistice este una din efectele negative ale neactualizării legii, cu potențial de creștere a cazurilor de prejudiciere a consumatorului produsului turistic, atât pe segmentul receptor și intern, cât și a turismului emițător.

Având în vedere datele prezentate, nu pot fi identificate careva efecte pozitive în menținerea stării actuale.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

A se vedea tabelul din anexă.

Opțiunea propusă aduce beneficii în sensul actualizării reglementărilor și ajustarea acestora la realitățile din prezent în domeniul turismului.

Alte beneficii țin de acordarea finanțării pentru proiectele organizațiilor necomerciale din domeniul turismului, includerea în cadrul normativ primar a normelor legale ce reglementează activitatea IP "Oficiul Național al Turismului" fapt ce va acorda o siguranță și o certitudine în privința existenței și activității acesteia. Mai identificăm și beneficiul că vor fi reduse cazurile de prejudiciere a consumatorilor prin neexecutarea obligațiilor de către agențiile care există doar în format on-line, fiind impusă obligația ca acestea să dețină sediu fizic.

Părțile interesate de acest proiect sunt în primul rând consumatorii de servicii turistice, agenții economici din domeniul turismului, IP "Oficiul Național al Turismului". Per general, modificările urmează să aducă beneficii tuturor subiecților care sunt implicați în raporturile juridice în domeniul turismului.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

A se vedea tabelul din anexă.

În contextul celor menționate supra, se constată că aplicarea unor alte scenarii decât cel expus prin prisma proiectului propus nu va produce efectul scontat în măsura în care să corespundă atingerii obiectivelor dorite. În cazul opțiunii alternative, adică cea de a nu face nimic și de a nu aproba niciun proiect, nu există niciun beneficiu. Cost material, la fel, nu ar implica opțiunea alternativă, dar ar exista efecte negative sub forma celor specificate la pct. 4 lit. a) de mai sus din prezenta analiză.

În privința costurilor, este esențial de menționat că nu sunt prevăzute costuri bugetare suplimentare.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Nu au fost identificate anumite riscuri relevante/iminente.

- Obiectivul proiectului este de a înlătura problemele care există anume în prezent și care au fost descrise la pct. 1 lit. a) de mai sus, precum și de a înlătura efectele negative ale stării actuale descrise la pct. 4 lit. a).

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

- Pentru structurile de cazare din spațiul rural costurile de conformare se estimează a fi reduse, grație eliminării unor impedimente în prevederile legii;
- Agențiile de turism care nu dispun de sediu fizic pentru desfășurarea activității (recepționarea clienților pentru negocierea/încheierea contractelor), sunt unicele care urmează să suporte costuri

adiționale pentru conformare, acestea fiind în mărimea chiriei respective a spațiului / sediului pentru prestarea serviciilor turistice. Dat fiind că proiectul nu prevede cerințe mai specifice față de acel sediu fizic (sector amplasare, suprafață, etc), aceste entități sunt libere să opteze pentru opțiuni mai ieftine în partea reducerii costurilor de conformare. Restul agenții și turoperatori care activează de mai mulți ani pe piață și care nu se limitează exclusiv la desfășurarea activității numai în spațiul virtual (online), nu urmează să suporte costuri de conformare, dat fiind faptul, că acestea deja dispun de acele sedii sau oficii fizice unde sunt deserviți clienții.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Finalitatea urmărită de proiect este de a exercita o acțiune pozitivă asupra dezvoltării structurilor de cazare (în special din spațiul rural), din reducerea obstacolelor în clasificarea structurilor, precum și eliminarea prevederilor neactuale. La rândul său, aceasta urmează să ducă la o creștere a numărului de turiști pe filiera turismului receptor și intern, cu consecințele încasărilor la buget corespunzătoare. În același timp, opțiunea ajustării legii conform proiectului propus, urmează să deschidă accesul proiectelor domeniului turism spre finanțare nerambursabilă, cu impulsionearea și dezvoltarea a astfel de proiecte implementate de organizațiile necomerciale.

Acțiunea dată este realizată în contextul optimizării activității turistice din Republica Moldova în concordanță cu noile tendințe în domeniu și se regăsește în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024 (acțiunea nr. 526).

Prin adoptarea amendamentelor propuse Guvernul Republicii Moldova, în colaborare cu partenerii de dezvoltare, va acționa în vederea sporirii contribuției IP ONT, mediul asociativ și structurilor de cazare la creșterea valorii adăugate a turismului receptor și intern în sectoarele socio-economice.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

Ministerul Culturii va coordona punerea în aplicare a hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, va asigura disponibilitatea mecanismelor corespunzătoare de management centralizat pentru a spori eficiența acțiunilor implementate.

Nu este necesară modificarea cadrului juridic aferent.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Activitățile de coordonare și monitorizare vor fi desfășurate pe toată perioada de acțiune a legii modificate și vor include atât colectarea, prelucrarea și analiza datelor de monitorizare, identificarea erorilor sau a efectelor neprevăzute, cât și eventuale rectificări de conținut și de formă ale măsurilor și activităților planificate.

În baza indicatorilor analizei și mecanismelor de monitorizare, Ministerul Culturii va elabora și va prezenta Guvernului propuneri de amendare a normei în cauză.

În calitate de indicatori de performanță, pot servi numărul structurilor de cazare din spațiul rural, apărute și înregistrate după intrarea în vigoare a noilor prevederi de modificare a legii. În același timp, un indicator suplimentar este cantitatea proiectelor domeniului turism implementate de organizațiile necomerciale, solicitate spre finanțare nerambursabilă. În partea propunerii la art. 14, indicatorul este numărul de agenții de turism care vor obține sediul fizic pentru prestarea serviciilor turistice, comparativ cu cantitatea actuală a agențiilor care activează exclusiv în mediul virtual (online). În mod alternativ, indicatorul specificat poate avea și forma reducerii proporționale a numărului de agenții de turism (din rândul acelor entități care nu vor dori conformarea cu prevederile legii și/sau care nu vor face față noilor cerințe în partea propusă).

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Impactul estimat va fi resimțit gradual, precum și va fi definitiv în 5 ani.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

- Ministerul Culturii
- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
- Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

- Ministerul Justiției
- Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova
- Agențiile de turism și turoperatorii
- Parteneri de dezvoltare

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Pe parcursul anilor 2022-2023, Ministerul Culturii a organizat mai multe ședințe cu participarea grupurilor de lucru, partenerilor de dezvoltare și mediul asociativ, în scopul identificării soluțiilor optime pentru modernizarea și eficientizarea cadrului legal. Merită atenție faptul, că proiectul într-o formă asemănătoare, a fost inițiat încă în anul 2022 (fiind ulterior sistat), fiind colectată sinteza propunerilor și obiecțiilor grupurilor de lucru, care, odată consolidate și revizuite, au fost parțial transpuse în proiectul prezent. În cadrul aceluși proiect inițial au participat grupurile de lucru (GR): GR sectoare domeniu, Outgoing (emițător), Incoming (receptor), Promovare/digitalizare, Servicii ghidaj, Structurile de cazare (urban și rural). În cadrul acestor GR erau prezente entitățile/autoritățile: Ministerul Culturii (MC), MIDR, Ministerul Mediului (MM), MAIA, ANTRIM, ANAT, APIT, ADTM, ANTREC, Agenția de Investiții, ANAGT, ANG, CIPDT, ș.a.

Proiectul de hotărâre va fi expediat pentru avizare autorităților sus- indicate.

Totodată, în vederea respectării Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul referitor la inițierea elaborării proiectului actului normativ se va plasa pe pagina web oficială a Ministerului Culturii, la rubrica „Transparență decizională”.

Corespunzător, după înregistrarea proiectului de către Cancelaria de Stat, proiectul actului normativ și nota informativă vor fi publicate pe pagina web oficială a Ministerului Culturii și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, pentru consultări și dezbateri publice.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenție propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Tabelul de sinteză va fi prezentat la o etapă ulterioară.

Totodată, se prezintă poziția unor autorități / entități față de anumite compartimente ale proiectului:

- Ministerul Justiției – cu referire la propunerea care prevede includerea unei norme speciale în Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, prin care s-ar stabili atribuția Ministerului Culturii de acordare a sprijinului financiar din bugetul statului structurilor necomerciale din domeniul turismului și activităților acestora, în vederea emiterii actului departamental nominalizat (regulament finanțare), necesitatea a fost reflectată de Ministrul Justiției (răspuns din 04.09.2023 nr. 04/1-7880);

- Parteneri de dezvoltare (USAID), mediul asociativ (ANTRIM, ANAT, CIPDT, APIT) și alte autorități publice centrale (MIDR, MM) – au consultat principalele propuneri din proiect și susțin integral proiectul.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	+2	-2	
povara administrativă	+3	-2	
fluxurile comerciale și investiționale	+1	-1	
competitivitatea afacerilor	+1	-1	
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+3	-2	
concurența pe piață	+1	0	
activitatea de inovare și cercetare	+3	-3	
veniturile și cheltuielile publice	+1	0	
cadrul instituțional al autorităților publice	+1	0	
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	+2	-1	

bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	+2	-2	
situația social-economică în anumite regiuni	+1	-1	
situația macroeconomică	0	0	
alte aspecte economice			
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	+2	-1	
nivelul de salarizare	+1	0	
condițiile și organizarea muncii	+1	0	
sănătatea și securitatea muncii	+1	-1	
formarea profesională	+2	-1	
inegalitatea și distribuția veniturilor	+1	-1	
nivelul veniturilor populației	+1	-1	
nivelul sărăciei	+1	-1	
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	+1	-1	
diversitatea culturală și lingvistică	+2	-2	
partidele politice și organizațiile civice	0	0	
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0	0	
modul sănătos de viață al populației	+1	-1	
nivelul criminalității și securității publice	0	0	
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	0	
accesul și calitatea serviciilor educaționale	+1	-1	
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	0	
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	+1	-1	
nivelul și calitatea educației populației	+1	-1	
conservarea patrimoniului cultural	+2	-1	
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	+2	-2	
accesul și participarea populației în activități sportive	+1	-1	
discriminarea	0	0	
alte aspecte sociale	+2	-1	
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0	0	
calitatea aerului	0	0	
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0	0	
biodiversitatea	+1	-1	
flora	0	0	
fauna	0	0	
peisajele naturale	+1	-1	
starea și resursele solului	0	0	
producerea și reciclarea deșeurilor	0	0	
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	+1	-1	
consumul și producția durabilă	+1	-1	
intensitatea energetică	0	0	
eficiența și performanța energetică	0	0	
bunăstarea animalelor	+1	-1	
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0	0	

utilizarea terenurilor	+1	-1	
alte aspecte de mediu	+1	0	
<p><i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i></p>			
			Anexe
Proiectul preliminar de act normativ Nota informativă a proiectului			

Andrei CHISTOL
 Secretar de stat